

Dr. ASLIHAN SEVİNÇ KUYUCU

GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMELERİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR.....	XIX
GİRİŞ	1
I. KONUNUN SUNUMU	1
II. İNCELEME PLANI	6
III. GENEL OLARAK GEMİ FİNANSMANI YÖNTEMLERİ	7
A. Öz Sermaye ile Finansman (“Equity”).....	9
1. Donatana Ait Nakit ile Finansman	9
2. Şirket Ortaklarının Sermaye Taahhüdü	9
3. Menkul Kıymet İhracı	9
4. Şirket Hisselerinin Halka Arzı	10
B. Borçlanma Yoluyla Finansman (“Debt”)	11
1. Banka Kredileri.....	11
2. Tersane Kredileri	11
3. Şirket Tahvili Çıkarılması	13
4. Tahsisli Hisse Senedi Satışı	14
5. Finansal Kiralama.....	15
6. Mezzanine Finansman.....	16
IV. GEMİ FİNANSMANININ TARİHİ GELİŞİMİ.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM
GENEL OLARAK GEMİ FİNANSMANI
SÖZLEŞMELERİ

§ 1. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN TANIMI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE ÖZELLİKLERİ.....	25
I. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN TANIMI.....	25
II. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	29
III. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN ÖZELLİKLERİ..	35
A. Genel Olarak	35
1. Ticari Kredi	35
2. Nakdi Kredi	37
3. Amaca Bağlı Kredi	38
4. Uzun Vadeli Kredi	38
5. Teminatlı Kredi	38
§ 2. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI	39
I. FİNANSMAN SAĞLAYAN	39
A. Genel Olarak.....	39
B. Bankalar.....	40
II. FİNANSMAN KULLANAN (DONATAN/GEMİ MALİKİ)	43
§ 3. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMELERİNİN KONUSU	45
I. GENEL OLARAK	45
II. GEMİ	45
A. Genel Olarak.....	45
B. Türk Ticaret Kanunu'ndaki "Gemi" Tanımına Göre Gemi Finansmanı Sözleşmelerinin Konusu Olabilecek Gemiler	47
C. Türk Ticaret Kanunu'ndaki Gemi Tanımının Dışında Kalan Araçlar.....	51
D. Sicile Kayıtlı Gemi	54
E. Gemi Vasfının Yitirilmesi	56

§ 4. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI	57
I. GENEL OLARAK	57
II. ŞEKİL SERBESTİSİ	58
III. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN KURULMASINDA GENEL İŞLEM KOŞULLARI	59
A. Genel Olarak.....	59
B. Genel İşlem Koşulunun Şartları	60
C. Genel İşlem Koşulunun Sonuçları.....	62
1. Genel Olarak	62
2. Gemi Finansmanı Sözleşmesinin Genel İşlem Koşulu Denetimi	63
a. Yürürlük Denetimi.....	63
b. Yorum Denetimi.....	65
c. İçerik Denetimi.....	66

İKİNCİ BÖLÜM GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜMLERİ

§ 5. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNDE TARAFLARIN BORÇLARI.....	69
I. FİNANSMAN SAĞLAYANIN BORÇLARI	69
A. Krediyi Hazır Bulundurma ve Kullanırma Borcu.....	69
1. Genel Olarak	69
2. Kredinin Miktarı ve Kullanım Şekli	71
a. Gemi Satışının Finansmanında Kredinin Miktarı ve Kullanım Şekli.....	71
b. Gemi İnşasının Finansmanında Kredinin Miktarı ve Kullanım Şekli.....	76
B. Sır Saklama Borcu	80
II. FİNANSMAN KULLANANININ BORÇLARI	83
A. Krediyi Kabul Borcu.....	83

B. Krediyi Geri Ödeme Borcu.....	84
C. Faiz Ödeme Borcu.....	85
1. Faiz Kavramı	85
2. Gemi Finansmanı Sözleşmelerinde Faizin Belirlenmesi	87
a. Anapara ve Temerrüt Faizi Ayrımı.....	87
b. Sözleşmenin Ticari İş Niteliği.....	88
c. Ticari İş Olarak Gemi Finansmanı Sözleşmesinde Faiz	88
(1) Anapara Faizinin Belirlenmesi	89
(2) Temerrüt Faizinin Belirlenmesi.....	91
3. Yabancı Para Borcu Olması Halinde Faizin Belirlenmesi.....	92
4. Bileşik Faiz Hükümleri	92
5. Bankaya Faiz Oranını Değiştirme ve Geçmişe Etkili Olarak Uygulama Hakkı Tanınması.....	94
D. Sigorta Sözleşmesi Yapma Borcu	97
1. Genel Olarak.....	97
2. Gemi Finansmanı Sözleşmesi Uyarınca Finansman Kullananın Yapmak Zorunda Olduğu Sigorta Sözleşmeleri.....	99
a. Genel Olarak	99
b. Tekne Sigortası.....	99
c. Kulüp Sigortası (P&I Sigortası)	100
d. Geminin Onarımı Sigortası.....	101
e. Alacak (Kredi) Sigortası	102
3. Sigorta Sözleşmelerinin Tarafları ve İlgilileri	102
a. Sigortacı	102
b. Sigorta Ettiren	105
c. Sigorta Aracıları.....	106
d. Sigortalı.....	107
4. Sigorta Sözleşmelerinin Kapsamı.....	109
a. Tekne Sigortasında.....	109
b. Kulüp Sigortasında.....	112
c. Geminin Onarımı Sigortasında.....	114

d. Alacak (Kredi) Sigortasında	116
5. Sigorta Sözleşmelerinin Süresi.....	117
a. Genel Olarak	117
b. Tekne Sigortasında.....	117
c. Kulüp Sigortasında	118
d. Geminin Onarımı Sigortasında	118
e. Alacak (Kredi) Sigortasında	118
6. Geminin Kiraya Verilmesi Halinde Sigorta Sözleşmelerinin Yapılması	119
E. Gemiye “Onaylanmış Bayrak ve Sicilde Tutma” Borcu	120
F. Geminin Güvenli İşletilmesine ve Geminin Güvenliğine Dair Uluslararası Düzenlemelere Uyma Borcu	126
G. Teminat Sağlama Borcu.....	134
1. Genel Olarak.....	134
2. Gemi Finansmanı Sözleşmelerinde Teminat Olarak Kefalet	135
3. Gemi Finansmanı Sözleşmelerinde Teminat Olarak Alacak Rehni	137
H. Özel Olarak “Gemi İpoteği Kurma Borcu”	139
1. Gemi İpoteği Kavramı	139
2. Gemi İpoteğinin Gemi Finansmanındaki Yeri.....	140
3. Gemi İpoteğinin Kurulması	147
a. Genel Olarak.....	147
b. İpotek Anlaşması	147
c. İpotek Sözleşmesine İlişkin Şekil Şartı ve Gemi Finansmanı Sözleşmesinin Gemi İpoteğine İlişkin Hükümleri	148
d. Gemi Sicil Müdürlüğündeki Anlaşma.....	152
e. İpoteğin Sicile Tescili	153
f. Yabancı Gemilerin Finansmanında İpoteğin Bayrak Şehadetnamesine Şerh Edilmesi.....	156
4. Gemi İpoteğinin Teminat Altına Aldığı Alacaklar	157
a. Genel Olarak	157

b. Anapara Alacağı.....	157
c. Faiz.....	159
(1) Anapara Faizi.....	159
(2) Temerrüt Faizi.....	161
(3) Gemi Finansmanı Sözleşmesinin Faiz Artırımına İlişkin Hükümlerinin İpotekle Temin Edilen Faiz Alacağına Etkisi.....	161
d. Takip Masrafları.....	162
e. Geminin Korunması için Yapılan Zorunlu Giderler.....	163
f. Sigorta Primleri.....	163
g. Sözleşmede Kararlaştırılan İkincil Edimler.....	164
5. Gemi İpoteğinin Sabit Dereceler Sistemi İle Bankaya Sağladığı Öncelik	164
a. Gemi İpoteğinde Sabit Dereceler Sistemi.....	164
b. Boş Dereceye İlerleme Sözleşmesi.....	166
6. Gemi İpoteğinin Kapsamında Bulunan Unsurlar	167
a. Genel Olarak	167
b. Gemi.....	167
c. Bütünleyici Parça ve Eklentiler	167
d. Kira Bedelleri ve Sair Hukuki Ürünler.....	170
e. İpoteğin Kapsamına Dâhil Olan Kaim Değerler	172
(1) Kamulaştırma Bedeli.....	172
(2) Üçüncü Kişilere Karşı Tazminat Talepleri.....	172
7. Özel Düzenleme Olarak İpoteğin Kapsamındaki Unsur: “Sigorta Tazminatı”	173
a. Genel Olarak	173
b. İpoteğin Kapsamında olan Sigorta Tazminatı.....	174
(1) Sigortanın Konusu Bakımından	174
(2) Sigortanın Tarafları ve İlgilileri Bakımından	175
(3) Sigorta Sözleşmesinin Kurulma Tarihi Bakımından	176
(4) Sigortanın Türü Bakımından	177
c. Bankanın Sigorta Tazminatı Üzerindeki Hakkının Niteliği ve Doğduğu An.....	178
d. Sigortacı ile Banka Arasındaki İlişki.....	179

(1) Sigortacının Bankaya Karşı İpotekten Haberdar Olmadığını İleri Sürememesi.....	179
(2) Bankanın Ödeme Yapararak Sigorta Sözleşmesinin Devamını Sağlaması.....	180
e. Gemi İpoteğinin Sigortacıya Bildirilmesi	183
(1) Genel Olarak.....	183
(2) Bildirimin Sonuçları	185
i. Sigorta Priminin Ödenmediğinin Bankaya Bildirilmesinin Gerekmesi.....	185
ii. Sigorta Sözleşmesinin Süresinden Önce Sona Erdiğinin Bildirilmesinin Gerekmesi.	187
iii. Sigorta Bedelini Azaltan veya Himayeyi Daraltan Hallerin Bildiriminin Gerekmesi.	188
iv. Aşkın ve Çifte Sigorta Sebebiyle Sözleşmenin Geçersizliğine Dayanılmaması	188
f. Sigortacının Bankaya Karşı Borcundan Kurtulamaması	189
g. Sigortacının Bankaya Karşı Borçtan Kurtulması ...	190
h. Bankaya Sigorta Tazminatının Ödenmesi	191
i. Geminin Değer Kaybına Uğramasına Karşı Bankanın Hakları.....	193
(1) Genel Olarak	193
(2) Kredi Alacağı Muaccel Olmadan Gemi veya Tesisatının Kötüleşmesi Sebebiyle İpoteğin Sağladığı Teminatın Tehlikeye Düşmesi	194
i. Genel Olarak.....	194
ii. Bankanın Hakları.....	196
(a) Geminin Paraya Çevrilmesi.....	196
(b) Ara Döneme İlişkin Temerrüt Faizi Talebi	196
(3) Kredi Alacağı Muaccel Olmadan Geminin veya Tesisatının Kötüleşmesinden veya Bankanın Haklarının Tehlikeye Düşmesinden Endişe Edilmesi Halinde Sahip Olunan Haklar.....	197

i. Genel Olarak	197
ii. Bankanın Hakları	197
j. Kredinin Geri Ödenmesi Borcunun İfasında Temerrüde Düşülmesi Halinde Geminin Mülkiyetinin Bankaya Gececeğine İlişkin Kayıtlar (Lex Commisoria Yasağı).....	198
I. Gemi Alacaklısı Hakkı Doğmasına Karşı veya Geminin İhtiyati Haczi Halinde Tedbir Alma Borcu	201
§ 6. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN KISITLAYICI HÜKÜMLERİ	204
I. GEMİNİN SEYİR YAPACAĞI BÖLGEYE İLİŞKİN KISITLAMALAR	204
II. GEMİNİN TAŞIYACAĞI YÜKE İLİŞKİN KISITLAMALAR.....	207
III. DENİZ TİCARETİ SÖZLEŞMELERİNE İLİŞKİN KISITLAMALAR.....	208
IV. GEMİ YÖNETİMİ SÖZLEŞMESİNE İLİŞKİN KISITLAMALAR.....	211

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN BORÇLARIN İFA EDİLMEMESİ ve SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ

§ 7. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNDE BORCA AYKIRILIK HALLERİ	213
I. BANKANIN KREDİ KULLANDIRMA BORCUNUN İFASINDA TEMERRÜDE DÜŞMESİ	213
A. Genel Olarak.....	213
B. Bankanın Temerrüde Düşmesi.....	214
C. Bankanın Temerrüdünün Sonuçları.....	214

II. FİNANSMAN KULLANANIN KREDİYİ GERİ ÖDEME BORCUNUN İFASINDA TEMERRÜDE DÜŞMESİ	216
A. Genel Olarak	216
B. Finansman Kullananın Temerrüde Düşmesi	216
C. Finansman Kullananın Temerrüdünün Sonuçları.....	217
D. Finansman Kullananın Temerrüdü Sebebiyle Vadesi Gelmemiş Borcun Muaccel Olması.....	220
III. FİNANSMAN KULLANANIN GERİ ÖDEME BORCUNUN İFASINDA TEMERRÜDÜ HALİNDE BANKANIN GEMİYİ PARAYA ÇEVİRMESİ	222
A. Genel Olarak	222
B. Gemiler Hakkındaki Cebri İcra İşlemlerine İlişkin Kanunlar İhtilâfı Kuralı.....	222
C. Geminin İhtiyati Haczi.....	223
1. Genel Olarak.....	223
2. İhtiyati Haczi İstenebilecek Gemi.....	224
3. Bankanın İhtiyati Haciz İsteyebilme Hakkı.....	225
a. Alacağın Niteliği.....	225
b. Geminin Bayrağı ve Yetkili Mahkeme	227
c. Teminat.....	228
4. İhtiyati Haczin Uygulanması ve Hükümleri	229
D. Bankanın Alacağı için İcra Takibi	230
1. Genel Olarak	230
2. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yoluyla İlâmsız Takip	231
3. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yoluyla İlâmlı Takip.....	232
a. İlâmlı Takip Yapılabilecek Haller	232
b. İlâmlı Takibin Yapılması	233
4. Geminin Paraya Çevrilmesi	233
a. Geminin Haczi.....	233
b. Paraya Çevirme.....	234
(1) Genel Olarak.....	234
(2) Geminin Satışı.....	234

i. Artırma ile Satış	234
ii. Pazarlık ile Satış	235
5. Bankanın Sıra Cetvelindeki Yeri ve Satış Bedelinin Paylaştırılması.....	235
6. Bankanın İstemi Üzerine Geminin Erken Satışı	236
§ 8. GEMİ FİNANSMANI SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ	237
I. İFA	237
A. Genel Olarak.....	237
B. Erken Geri Ödeme Durumunda Sözleşme Süresinden Önce İfa ile Sona Erme.....	238
II. İFLÂS.....	240
III. TARAFLARIN ANLAŞMASI	242
IV. TARAFLARIN SÖZLEŞMEYİ HAKLI SEBEPLE FESHİ... 242	
V. FİNANSMAN SAĞLAYANIN SÖZLEŞMEYİ FESHİ.....	243
SONUÇ	245
KAYNAKÇA	251